

Synsrådgivning for Skolebørn og Unge

CSU-Slagelse

Center for Specialundervisning

Børn og unge med synshandicap

Det er en kommunal opgave at give rådgivning og vejledning til børn og unge med nedsat syn som følge af en varig øjenlidelse. CSU-Slagelse, Center for Specialundervisning, varetager denne opgave i Odsherred, Holbæk, Kalundborg, Slagelse, Sorø og Ringsted Kommuner.

Rådgivningen og vejledningen er rettet mod barnet, de unge og deres forældre samt mod daginstitutioner, skoler, fritidstilbud m.m. Rådgivningen finder sted i samarbejde med skoler, PPR- kontorer og andre relevante instanser.

Nedsat syn er defineret som en synsstyrke under 6/18, eller indskrænket synsfelt til 20 grader og derunder. Halvsidigt synsfeltudfald giver også ret til at modtage rådgivning og vejledning. Målingerne gælder det bedste øje efter bedste brillekorrektion.

Synsregisteret

Alle børn med nævnte synsproblemer skal registreres i Synsregisteret på Statens Øjenklinik. I det daglige omtales børnene som synsregisterbørn.

Øjenlæger, optikere og andre fagpersoner skal indberette til Synsregisteret, hvis de kommer i kontakt med et barn, der ser 6/18 eller derunder. Dette gøres med forældrenes samtykke. Børnene udskrives af Synsregisteret, når de fylder 18 år.

Synsregisteret orienterer de lokale synskonsulenter om tilgangen af synsregisterbørn, hvorefter synskonsulenterne tager direkte kontakt til forældre og skoler. Dette opsøgende arbejde har til formål at give det synshandicappede barn de mest optimale muligheder i skolen og i hverdagen.

Der er på landsplan ca. 775 synsregisterbørn fordelt på den almindelige folkeskole og på ungdomsuddannelserne.

Synsbrøker - eksempler

Personer med syn dårligere end 6/60 er i blindeområdet.

6/60 Socialt blind, adgangskrav for optagelse i Dansk Blindesamfund.

6/18 Svagsynsgrænsen, børn og unge under 18 år optages i synsregisteret.

6/12 Kravet til kørekort - privatbilist.

6/7,5 Kravet til erhvervskørekort.

6/6 Normalt syn

Diagnoserne

Betegnelsen synsregisterbarn dækker over en meget bred vifte af forskelligartede diagnoser, som hver især medfører lige så forskellige komplikationer. Hvor nogle børn har problemer med at se i mørke, har andre problemer med lysoverfølsomhed. Og hvor et barn kan have problemer med orienteringssynet, kan et andet have mistet læsesynet. Hver diagnose har sin problematik, som der skal tages hensyn til i barnets skole- og hverdag.

Synskonsulentens opgaver

Synskonsulenterne fra CSU-Slagelse er højt specialiserede og varetager opgaver på tre hovedområder:

1. Udredning af nytilkomne synsregisterbørn
2. Basal rådgivning, vejledning og undervisning
3. Supplerende undervisning ved behov

Pakke 1 - Udredning

Udredning af nye synsregisterbørn indeholder nedenstående eller dele heraf:

- Deltagelse i overleveringsmøde med børnekonsulent
- Indhentning af oplysninger til vurdering og tolkning af barnets synshandicap
- Besøg i hjemmet, hvor forældrene informeres om barnets synshandicap og mulighederne for at kompensere for synshandicappet, samt andre konsekvenser af barnets handicap
- Lysmåling i hjemmet og på skolen, med forslag til evt. forbedringer samt vurdering af arbejdsplads og indretning
- Afprøvning af særlige hjælpemidler
- Informationsmøde for lærerne og andet personale, der omgås det synshandicappede barn i hverdagen
- Udarbejdelse af en vejledende handleplan

Udredningen sigter mod, at det synshandicappede barn kan få en så normal opvækst og skolegang som muligt.

Er der problemer i et enkelt fag, forsøger man at indkredse vanskelighedernes art og planlægger særlige foranstaltninger, som kan indarbejdes i barnets daglige skoleundervisning. Vi søger på enhver måde at hjælpe til løsning af problemer direkte i det miljø, barnet eller den unge færdes i.

Pakke 2 - Basispakke

Basispakken er kommunernes beredskab i forhold til at vejlede og rådgive de synshandicappede børn og deres forældre, de kommunale myndigheder og skolerne. Behovet vil være meget individuelt, men overordnet vil indholdet være:

- Varetagelse af kommunernes ansvar vedrørende det opsøgende og opfølgende arbejde i forhold til det synshandicappede barn
- Deltagelse i de af skolen indkaldte møder vedrørende det synshandicappede barn
- Løbende information til skole, forældre og PPR om egnede tiltag i forhold til det synshandicappede barn, herunder orientering om nye kompenserende hjælpemidler
- Løbende rådgivning og vejledning ved direkte kontakt mellem lærere, forældre, børn og synskonsulent
- Vejledning i forbindelse med skolestart, skoleskift og uddannelse i samarbejde med UU-vejlederen og IBOS
- Koordinering og formidling af tilbud om kurser på fx Synscenter Refsnæs for lærere, forældre og børn
- Vejledning af lærere
- Vejledning i forbindelse med folkeskolens afgangsprøver
- Afrapportering til skolen, hjemmet og evt. andre relevante parter

Pakke 3 - Supplerende undervisning

På baggrund af den handleplan, der udarbejdes under udredningen, eller ændringer i barnets skoleforløb, anbefales evt. supplerende undervisning. Undervisningen gives altid ud fra en individuelt tilrettelagt undervisningsplan og kan indeholde undervisning af såvel det synshandicappede barn, forældre og lærere samt pædagoger og andre, der omgås barnet i hverdagen.

Det kan fx dreje sig om:

- Mobility, ADL og afmærkning
- Inklusion af synshandicappede børn i skole og fritidsaktiviteter
- Skærmlæserprogrammer for blinde
- Skærmforstørrelsesprogrammer for svagsynede
- Punktskrift og forkortet punktskrift for blinde
- Kompenserende hjælpemidler som CCTV, computere, skannere, optiske hjælpemidler, talende apparater eller punktapparater
- Kommunikation med it for blinde og svagsynede
- Talesynteser
- Kompenserende programmer som lydbøger, RoboBraille mm.

Der vil være en meget stor variation i behovet for undervisning. Det siger sig selv, at et blindt barn, der skal lære punktskrift, har større behov for undervisning end en svagsynet, der er hjulpet med en lup, en lampe eller en kikkert. Synskonsulenten tilbyder undervisning i en lang række færdigheder og emner.

Eksempler på undervisningsforløb:

- Svagsynet barn, der undervises fire gange i brugen af et håndholdt, bærbart CCTV
 - Svagsynet barn, der får 12 timers undervisning i fx brug af bærbar pc
 - Blindt barn, der modtager ugentlig undervisning hele året i fx mobility, punkt og it
-

Pakke 4 - Særlig pakke

Den særlige pakke tilbydes, når barnet er tilknyttet SPS-ordningen eller et andet skoletilbud end folkeskolen, hvor der ikke er en automatik i, at forældrene kan få hjælp/vejledning i hjemmet i forhold til synsrelaterede problematikker. Indholdet af denne pakke er:

- Tilbud om besøg i hjemmet, hvor forældrene informeres om barnets synshandicap og mulighederne for at kompensere for synshandicappet, samt andre konsekvenser af barnets handicap
- Lysmåling i hjemmet og på skolen, med forslag til evt. forbedringer samt vurdering af arbejdsplads og indretning
- Afprøvning af evt. særlige hjælpemidler

Skolernes ansvar

Ifølge skoleloven Bek.nr. 693 af 20/06/2014, er det skolernes ansvar, at tilbyde synshandicappede børn de kompenserende hjælpemidler, der er nødvendige for at eleven kan følge undervisningen. Det gælder også de hjælpemidler, der er nødvendige for, at eleven kan læse lektier i hjemmet.

Synskonsulenten hjælper med vurderingen af hvilke hjælpemidler, der er behov for, samt hjælper med indkøb og undervisning i brugen af hjælpemidlerne.

Dette tilbud er en del af basispakken.

Kommunernes ansvar

Ifølge serviceloven (§§112 og 113 samt § 41) skal kommunerne hjælpe med at indrette hjemmene samt tildele hjælpemidler, så de synshandicappede børn kompenseres bedst muligt. F.eks. ved at betale for særligt lys i hjemmet, så lyskrævende børn kan færdes og fungere selvstændigt. I nogle tilfælde vil familier med synshandicappede børn have merudgifter, som skyldes barnets synshandicap.

I forbindelse med denne slags sager, kan synskonsulenten vurdere og rådgive, så kommunale myndigheder har det bedst faglige grundlag at bevilge ud fra.

Dette tilbud er en del af basispakken.

Synsafdelingen formidler

Som en del af basispakken formidler synskonsulenterne kontakt til brugerorganisationer og kursusudbydere fx:

- Kursusophold for børn, forældre eller lærere på Synscenter Refsnæs i Kalundborg og Institutet for Blinde og Svagsynede i Hellerup
- Tilbud fra Dansk Blindesamfunds Ungdom og andre foreninger med fritidstilbud til børn med nedsat syn

Øvrige tilbud

- Træf, hvor børn og unge med nedsat syn kan mødes og mulighed for at skabe netværk. F.eks. computer-camps, børnemøder, ungdomsmøder, friluftstilbud mm.
- Kurser for skolens personale i syn og synshandicap samt pædagogiske indsatser i forbindelse med barnet

Disse tilbud er ikke en del af basispakken.

CSU-Slagelse

Syn

Synsvanskeligheder / Synshjælpemidler

Høre

Hørevanskeligheder

Læse

Ordblindhed / talblindhed / it-hjælpemidler

Psykiatri

Psykiske vanskeligheder og sindslidelser

Ungdomsuddannelse (STU)

STU

Kommunikation

Erhvervet hjerneskade / talevanskeligheder

CSU-Slagelse

Center for Specialundervisning